

De kwaliteitstoetsing: wat is de stand van zaken?

De voorbije jaren werd in de communicatie met de leden zeer veel aandacht besteed aan de nakende invoering van de kwaliteitstoetsing voor onze externe leden. In dat verband werden tools uitgewerkt die moeten helpen bij een voorbereiding op deze toetsing. Na de goedkeuring van de norm door de Raad werd een commissie aangesteld. Deze commissie staat in voor de organisatie en de goede uitvoering van de kwaliteitstoetsing. Wij hadden een gesprek met confrater André Bert, voorzitter van de Commissie kwaliteitstoetsing, omtrent een stand van zaken en de vooruitzichten.

IAB: U bent nu meer dan een jaar voorzitter van de Commissie kwaliteitstoetsing en in die hoedanigheid werkt u verder aan de voorbereiding van de kwaliteitstoetsing. Kunt u misschien een aantal concrete voorbeelden geven van hoe deze kwaliteitstoetsing volgens u het beroep ten goede kan komen?

André Bert: U moet weten dat 'accountant' een internationale titel is die wereldwijd de activiteit beschrijft die onze leden uitoefenen. Om dit beroep in stand te houden en vooruit te helpen, is het noodzakelijk dat er ten eerste gewerkt wordt om de geloofwaardigheid van het beroep te stimuleren en ten tweede om de kwaliteitsuitoefening van het beroep te verhogen.

Daarenboven stellen we vast dat meer en meer gevraagd wordt dat door het Instituut toezicht wordt uitgeoefend op deze uitoefening van het beroep.

Een van de belangrijke zaken daarin is bijvoorbeeld de toepassing van de antiwitwaswetgeving.

Onze leden weten dat zij nu een oproep hebben gekregen om een rapport in te dienen betreffende de toepassing van de antiwitwaswetgeving, maar uiteindelijk zal aan het Instituut gevraagd worden om ook na te zien of die rapporten die ingediend worden, stroken met de werkelijkheid.

Daarenboven is het ook zo dat meer en meer accountants opdrachten krijgen om te bemiddelen bij de ondernemingen die enige vorm van subsidie kunnen genieten. Voorheen was het noodzakelijk dat men een aparte erkenning kreeg om die functie te kunnen uitoefenen. Door het toe-

passen van de kwaliteitstoetsing bij onze leden kunnen wij aantonen aan de overheid dat die kwaliteit gewaarborgd wordt voor de uitoefening van deze activiteiten, zodanig dat er geen aparte erkenning meer nodig is.

IAB: In mei 2012 heeft de Raad de leden van de Commissie kwaliteitstoetsing benoemd. Waaruit bestaat de werking van die Commissie en welke activiteiten heeft ze tot nu toe kunnen uitvoeren?

André Bert: Deze Commissie heeft verschillende opdrachten gekregen. Ten eerste moet de Commissie de procedures uitwerken om de kwaliteitstoetsing in gang te zetten. Daarnaast moet zij ook zorgen voor de goede uitvoering van deze kwaliteitstoetsing.

Vervolgens heeft de Commissie ook de taak gekregen om informatie te verspreiden omtrent deze kwaliteitstoetsing. Een voorbeeld daarvan is de toelichting die gegeven werd tijdens de laatste roadshow. Bovendien heeft de Raad onder impuls van de kwaliteitstoetsing het 'Witboek kwaliteit' uitgegeven. En ook de handleiding 'Organisatie van het kantoor en procedures' kadert in deze totale activiteit.

Er moeten ook voorafgaande vragenlijsten ontworpen worden. Vragenlijsten betreffende het kantoor, betreffende de organisatie en ook vragenlijsten die gericht zijn naar de toetsers om zijn toetsing ter plaatse te kunnen uitvoeren.

Daarnaast heeft deze Commissie de opdracht gekregen om de kandidaat-toetsers te selecteren en hen op te leiden en optimaal voor te bereiden op de opdracht die hen te wachten staat.

IAB: Er werd begin dit jaar inderdaad een oproep gedaan tot kandidaatstelling als toetsers in het kader van de kwaliteitstoetsing op de website van het IAB. Kunt u in het kort beschrijven wat die functie van toetsers inhoudt?

André Bert: De functie van toetsers houdt in dat hij ter plaatse gaat bij het kantoor en aan de hand van de vragenlijsten die opgesteld zijn, nagaat hoe het kantoor georganiseerd is, hoe de procedures verlopen, hoe de antiwitwaswetgeving toegepast wordt, eigenlijk gebaseerd op de items die vermeld zijn in het 'Witboek kwaliteit'. De bedoeling is om via de toetsers ook advies te geven omtrent bepaalde aspecten die aan bod komen tijdens de kwaliteitstoetsing en waarover eventueel een tekortkoming vastgesteld zou worden. De toetsers staan ook in nauw contact met de commissie aan wie hij zijn rapport overmaakt.

IAB: Hoe is er gereageerd op die oproep door de leden en hoe is de selectieprocedure verlopen?

André Bert: Wij hebben volgens ons in de eerste fase voldoende kandidaturen binnengekregen. Deze kandidaturen kwamen zowel van leden van kleine kantoren, van middelgrote als van grotere kantoren, zodanig dat wij in staat zijn om een goede diversificatie van toetsers aan te stellen. Elke toetsers heeft een onderhoud gehad met een aantal leden van de Commissie kwaliteitstoetsing waarin ten eerste gepeild werd naar de professionele omgeving waarin hij werkte, naar zijn sociale vaardigheden en hoe hij zou reageren in bepaalde situaties die zich zouden kunnen voordoen tijdens de toetsing. Dit onderhoud verliep in een zeer confraternele sfeer en onze algemene conclusie is dat wij zeer positieve resultaten gehaald hebben.

IAB: Wat is de stand van zaken op het moment van die selectieprocedure?

André Bert: Op het ogenblik zijn de toetsers aangesteld door de Raad, maar alvorens zij in functie kunnen treden, moeten zij nog een opleiding volgen. Deze opleiding is voorzien voor eind oktober en zal twee dagen in beslag nemen. Daarbij zullen zij vertrouwd raken met een aantal zaken die in de vragenlijsten aan bod komen. Vervolgens zullen zij volledig geïnformeerd worden over de situaties waarin zij advies en bijstand kunnen verlenen aan de leden. Ook de tools die beschikbaar zijn op de website van het Instituut, zullen daarbij uitvoerig aan bod komen, zodat zij de leden daarnaar kunnen verwijzen.

IAB: Er was sprake van een pilootfase; wanneer zou deze aanvangen en hoe gaat het dan precies in zijn werk?

André Bert: De pilootfase is gebaseerd op twee elementen: enerzijds zijn er een aantal kantoren die zich nu reeds hebben opgegeven als vrijwilliger om een toetsing te ondergaan. Anderzijds zullen de leden van de Commissie, de leden van de Raad en de toetsers ook een kwaliteitstoetsing ondergaan.

In deze pilootfase is het de bedoeling om dat rond te krijgen, zodanig dat wij daar ook onze ervaring opdoen om dan volledig klaar te zijn bij het starten van de reguliere toetsingen. Het is inderdaad zo dat wij denken dat wij in de eerste fase ook nog zullen kunnen leren en ervaringen opdoen, die wij dan kunnen implementeren in onze procedures om de toekomstige toetsingen optimaal te laten verlopen.

Ik heb reeds gezegd dat wij de vragenlijsten ontworpen hebben, er worden checklists opgemaakt, er worden instructies voor de toetsers gegeven, er wordt een modelverslag opgemaakt. Dat alles moet uiteindelijk uitmonden in een eindoordeel dat de toetsers voorlegt aan de Commissie kwaliteitstoetsing na overleg met de getoetste.

IAB: Hoe gaat het dan verder na de pilootfase?

André Bert: Het is de bedoeling om in 2015 te starten met de reguliere toetsingen. Dat betekent dat vanaf dat jaar normaal gezien elk extern lid een kwaliteitstoetsing zal ondergaan om de zeven jaar. Wij hebben ongeveer 4 200 externe leden, dus de organisatie zal dusdanig moeten zijn dat wij naar schatting een driehonderdtal kantoren per jaar moeten kunnen bezoeken.

IAB: Kunt u nog eens uitleggen hoe de kwaliteitstoetsing verloopt in het algemeen?

André Bert: De toetsing is onderhevig aan een volledige procedure die beschreven is in de Norm inzake de kwaliteitsstoetsing en zal ook nog verder toegelicht worden tegenover de leden. Er is eerst een schrijven aan het kantoor waarin een datum van toetsing wordt voorgesteld, waarin kandidaat-toetsers voorgesteld worden, waaruit het te toetsen lid mag kiezen. Daarbij zullen dan ook de vragenlijsten ter beschikking gesteld worden. De toetsers zal aan de hand van die vragenlijsten de toetsing kunnen voorbereiden.

Wij voorzien dat de toetsing ter plaatse op het kantoor ongeveer een halve dag zou kunnen duren ingeval er één extern lid aanwezig is. Wanneer meerdere externe leden tot het kantoor behoren, zullen er eventueel meerdere toetsers gestuurd kunnen worden, zodanig dat de tijd die in beslag genomen wordt, toch beperkt blijft.

In elk geval is het de bedoeling om de hinder voor het kantoor tot een minimum te herleiden. Uit de pilootfase zullen wij zeker hieromtrent kunnen leren.

IAB: Aangezien de toetsingen door verschillende toetsers worden afgelegd, hoe wordt de objectiviteit van de kwaliteitstoetsing gewaarborgd?

André Bert: Ten eerste zijn de vragenlijsten voor iedereen dezelfde. Deze vragenlijsten zullen volledig ter inzage worden gepubliceerd op de website, zodat alle leden de mogelijkheid krijgen om zich voor te bereiden op de kwaliteitsstoetsing. De voorafgaande vragenlijsten zijn sinds kort al beschikbaar en zijn terug te vinden via de rubriek 'kwaliteitstoetsing' onder 'toetsingshandleiding'. Het is de taak van de toetsers om op basis van deze vragenlijsten objectieve vaststellingen te doen.

Ten tweede zal de toetsers overleg plegen met de getoetste omtrent de beoordeling die gevormd wordt en het resultaat daarvan zal worden voorgelegd aan de Commissie kwaliteitsstoetsing. De getoetste heeft ook altijd binnen een bepaalde periode nog de tijd om zijn opmerkingen over de toetsing over te maken aan de Commissie kwaliteitsstoetsing, zodat deze in staat wordt gesteld om een zo objectief mogelijk oordeel te vellen.

Er zal dus rekening worden gehouden met het oordeel van de toetsers, maar er zal evenzeer rekening gehouden worden met eventueel gegronde opmerkingen van de getoetste.

IAB: Er werd al veel geschreven en gezegd over het aspect 'begeleiding'. Kunt u concreet aangeven hoe de toetsers dat aspect in praktijk kunnen brengen en worden zij daar ook voor opgeleid?

André Bert: De politiek van de Commissie kwaliteitsstoetsing is dat deze moet plaatsvinden in een sfeer van begeleiding en bijstand en het is daarom dat onze toetsers ook gevormd worden. Wij hebben een cyclus van twee dagen voorzien voor de opleiding van de toetsers en één aspect dat daarbij zeker grondig aan bod zal komen, is de rol die de toetsers moet spelen tegenover de getoetste en het begeleidend en coachend karakter ervan.

Daarnaast zal de toetsers uit zijn eigen ervaring moeten putten om eventuele adviezen te geven aan de getoetsten in verband met mogelijke verbeteringen van tekortkomingen die vastgesteld worden.

Indien deze tekortkomingen ernstiger zouden zijn, dan kan aan de hand van een verbeterplan ook begeleiding gegeven worden om het kantoor aan te zetten binnen een bepaalde periode aan de anomalieën gevolg te geven en te streven naar een verbetering. De getoetste kan altijd een beroep doen op bijstand en begeleiding om zich aan het verbeterplan te kunnen aanpassen en daaraan te kunnen voldoen.

Daarenboven heeft het Instituut ook tools ter beschikking gesteld die het lid kan gebruiken om tekortkomingen te verhelpen. Ik verwijs hierbij naar de handleiding 'Organisatie van het kantoor en procedures' en het 'Witboek kwaliteit'.

Het is tevens onze bedoeling om in de pilootfase nauw contact te onderhouden met de toetsers en de getoetsten. Ik ben er zeker van dat we hier allemaal van elkaar kunnen leren. ●

